

Az űr – Alternatív kozmoszok kiállítás – *egy mű szigorúan szubjektív értékelése.*

A világűr hatalmas és sokunk számára kiismerhetetlen csodaként van jelen életünkben. A földön túli utazás fikciója a 20. századtól kezdődően valósággá válhatott a tudomány dinamikus fejlődésének köszönhetően. A holdra szállás az élet sok területén érzékelhető nyomott hagyott, megváltoztatta az ismeretlenhez való hozzáállást, hatással volt a designra és az öltözködésre is. Míg az idősebb korosztályt a sci-fi irodalom, addig a fiatalabbakat a VR kamera repíti vissza a kozmosz lenyűgöző világába. Számos meghatározó film, így például a Csillagok háborúja tárja fel galaxisunk csodáit. A világegyetem múltját, jelenét és jövőjét bemutató kiállításon mégis van egy alkotás, melyben mindenki megtalálhatja a számára érdekes, megnyugtató, felkavaró vagy bármely érzést kiváltó részletét. Ez a műalkotás pedig **Rékassy Csaba – Égbolt című alkotása(i).**

Első pillantásra, messziről is megragadja tekintetünket a kompozíció és ahogy közelebb lépünk, úgy fedezzük fel az egyre több és több részletet. Ahogy elkezdjük tanulmányozni a képet, úgy kezd világossá válni teljes mélységében, hogy mi is a „groteszk” filozófiai lényege, bár a rézmetszet vonalvezetése, formai megoldása – akárcsak technikai kivitelezése – klasszikus, finom esztétikájú művészete, közelíti a reneszánsz nagy grafikusmestereinek magasságát, és nem találunk ezen grafikai lapon semmi olyan torzságot, ami azokra a bizzarr reneszánsz díszítményekre emlékeztetne, amelyeket Néró császár palotájának, a Domus Aureának a falfestményei alapján konstruáltak a cinquecento építői és falfestői.

Ennél a vonzó esztétikai megjelenésnél lassabban hatol tudatunkba, de mélyebb benyomást tesz a mű szellemi-kedélyi éghajlata, az a fajta csendes ígézet, mely a sajduló, névtelen sóvárgás és a szomorúság fuvallatával hozza mitológiai távlatokból lélekközelbe, művének tűnő figuráit. Ezek a hegyes orrú, kalapos – kicsit madárszerű pestisdoktorokra emlékeztető alakok, Rékassy hősei, mindent vagy mit sem sejtők, komolyak, de mulatságosak is, s hogy bölcsek-e vagy balgák, nem tudni. Tulajdonképpen kibicek, az élet- és sorshelyzetek fonákjait, fonáságait figyelik, s mindenütt feltűnnek: a kép hangulatának kettős – mókás, egyben borzongató – jellegét emeli ki az ő néma, koboldszerű jelenlétük. Amihez asszisztálnak, az voltaképpen egy monumentális tragikomédia újra és újra pórul járó szereplőinek története.

A felületek nagyobb része igen pontos csillagtérkép a legerősebb fényrendű csillagokról. A lap alján – a csillagtérképek összeillesztésével egymáshoz képest fejjel lefelé – egy-egy bizzarr csillagászati, űrhajózási jelenet. A „délutáni” égbolt alján az alakok egy sugárhajtóművet beleznek ki, melyen a radarernyő egy ócska esernyő váza. A palánkon túl emelkedik az Apolló-program pontosan megrajzolt kilövőállványa, mellőle egy óriás nő figyel az előtérben szöszmötölő emberkéket, akik soha össze nem rakható rakétájukkal sohasem fognak elkészülni. Az ellentétek és átformálódások, amelyek művének – s ezen belül műve groteskségének – lényegét adják, úgy gondolom, magától értetődőleg vitték arra a gondolatra, hogy a grafika nyelvére fordítsa le Publius Ovidius Naso római költő Metamorfózisait.

A műhöz választott hanganyag: Jean Michel Jarre - Equinoxe, Part 4 <https://youtu.be/W18VtbMEbZ0>